

J. L. 2. 2. 1950

Tammelan pitäjän Hevoniemen sahan alueella
olevan Näkämaan kunnan tutkiminen elokuun
alkupuolella 1949.

Tohtori H. Salmo oli toukokuussa 1949 tutkinut alustavasti paikan ja ottanut runsaasti valokuvia. Allekirjoittaneen tehtävänä oli varsinaisen Näkämaan kunnan tutkiminen. Kunnan huipun tutkin eräästä kohdin, jossa "hautakuopanteen" ympärillä oli ikäänkuin kiveystä, normaalista kaivausmenetelmää käyttäen. Tuhlasin parisen kaivauspäivää useamman neliömetrin suuruisen alueen huolelliseen kaivamiseen ja kartoitukseen. Hämmästykseni oli melkoinen, kun kiveys sitä ryhdyttäessä purkamaan osoittautuikin luonnon työksi ja alla olikin kova karikkomaa. Kaikki kuopanteet ja kiveyksen tapaiset osoittautuivat luontaisiksi. Jossakin paikoin oli heikkoja merkkejä tulenpidosta, mutta ne on helposti selvittävissä kalamiesten vanhoiksi nuotion pohjiksi. Paikalla ei ole siis ollut kalmistoa, vaan löytynyt hauta on yksittäistapauksena pidettävä. Koepistoja teimme lopuksi niin tiheään, että tuskin oli neliometriä, jota ei ole kaivettu.

Helsingissä helmikuun 1 päivänä 1950.

J. Leppänen